

i Bevægelse, saa kunde der herved bidrages til, at der i al Fald dannedes Balgmænd til Landemoderne, Kirkeraadet eller Sligt. Naagt jeg ikke kan udtrykke mig saaledes om Menighedsraadene som det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen), saa kan jeg dog ikke nægte, at jeg er kommen til at staae i en ikke ubetydelig Opposition til den høitærede Cultusminister med Hensyn til hans Opfattelse af denne Sag om Menighedsraadene; thi vel er det vist, at der er stiftet over 250 Menighedsraad i Landet, og maaskee flere i den senere Tid — mit eget er i al Fald kommet til —, men jeg troer dog bestemt at kunne sige, at den største Deel af disse Menighedsraad endnu ikke ere ret traadte i Live, at en stor Deel af dem endnu er i en svævende og vakkende Tilstand, hvor ingen af Parterne vide, hvad de skulde gjøre ud af det, og det, fordi der kun kan komme Noget ud af Sligt, naar en saadan Stemning i Kirkens almindelige Sager og i det kirkelige Livs Udvikling er tilstede, at det kan danne, om jeg saa maa sige, en Blomst og en Frugt, som en høitærværdig Biskop har sagt, hvilket jeg synes er fuldkommen rigtigt. Et godt Menighedsraad er meget vanskeligere at faae frem end et Kirkeraad; det Gne er en Form for at afgive Raad om kirkelige Anliggender i Almindelighed, og det Andet har en indre, jeg turde næsten sige, hvis man ikke vil smile af det, sjælelig Charakter; det er noget meget mere Udmærket. Disse 250 Menighedsraad ere endnu langt fra at skulle sætte Blomster og bære Frugt, den vil rimeligviis udeblive en lang Tid endnu, men jeg synes ikke, at jeg kan, og i ethvert Tilfælde vilde jeg nødig tyde den ærede Cultusministers Ord om de flere Aars Kamp og Anstrengelser saaledes, at der dermed skulde være forbundet den Tanke, at Kirkeraadet eller en gyldig Form for kirkelige Sagers Behandling først skulde fremkomme, naar Menighedsraadene vare organiserede rundt omkring i hele Landet. Imidlertid vil der, efterhaanden som vi forhandle dette Spørgsmaal, danne sig — man maa tillade mig, at jeg siger dette som Noget, jeg ikke kan documentere, men som nu er min Overbeviisning — et mere frit og mere regel-

løst kirkeligt Forhold, og det er ganske vist, at man kan betragte de kirkelige Forhold med et saa uheldet og saa godt Die, at man siger: netop dette Frie og Uregelbundne stemmer med Kirkens Væsen og Natur, der behøves ikke saa strenge Former, det kirkelige Liv danner og udvikler sig skjønnest og bedst af sig selv; men jeg maa da gjøre opmærksom paa, at ikke alt Frit og Regelløst netop er godt eller rigtigt ligeoverfor dem, mod hvem det bringes i Anvendelse. En af de Bemærkninger, som oftere ere fremkomne i denne Sal, og som ikke har forundret mig, eller jeg kan sige, ikke engang gjort mig videre ondt, er den, at man, naar et saadant Kirkeraad blev oprettet, maatte befrygte Overgreb af Geistligheden saavel i verdslige som i Samvittighedsager. Jeg maa dog i denne Henseende give den lille statistiske Oplysning, at efter Nøgles Opsummering er der 600, efter Andres Angivelse 800 Præster eller Geistlige i Landet, som have erklæret sig imod et saadant Kirkeraad. Dersom altsaa den Omstændighed, at man interesserer sig for et Kirkeraad, skal være et Beviis for, at man vil fremme Geistlighedens Overgreb, saa staaer jo den største Deel af Danmarks Geistlighed paa en ypperlig Fod, saa ere de frikjendte af Folkethinget, og det seer jo smukt ud. Jeg har imidlertid ikke kunnet slutte mig til disse 6 eller 800 Geistlige, jeg har i Forening med det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Hage) fremsat dette Forslag, fordi jeg troede, at det indeholdt en god og sund Tanke, fordi jeg troede, at man skulde hævde Menighedens og Kirkens Ret igjennem et saadant Lovforslag eller et andet, som kunde vente Regjeringens fuldkomne Samstemning. Man kan nu dømme disse 6 à 800 Geistlige eller ogsaa Forslagsstillerne, men jeg troer dog tilfaldt, at disse stadig tilbagevendende Bemærkninger om Geistlighedens Overgreb, Præstevælde og Sligt ere temmelig uholdbare, og jeg maa henholde mig til hvad det ærede Medlem for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schjern) for et Dieblif siden yttrede, at noget Saadant jo ligefrem er umuligt i et constitutionelt, protestantisk Land som Danmark, og jeg er fuldkommen overtydet om, at det er et Spørgsmaal, der males os paa Bæggen. Jeg har aldrig seet Noget af den